

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-04-29

Närvarande: F.d. justitieråden Mats Melin och Martin Borgeke samt justitierådet Magnus Medin

Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare

Enligt en lagrådsremiss den 1 april 2026 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),
2. lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,
3. lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Sofia Kinnunen Bengtsson och departementssekreteraren Gabriel Cleverdahl.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen

42 kap. 8 §

I paragrafen regleras för vilka syften Skatteverket får besluta om kontrollbesök avseende personalliggare.

Av första stycket framgår att Skatteverket får besluta om kontrollbesök i syfte att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare fullgör sina skyldigheter.

I andra stycket anges att vid ett kontrollbesök enligt första stycket får det också utredas om det finns behov av kontroll av den uppgiftsskyldighet som åligger vissa personer.

Slutligen sägs det i paragrafens tredje stycke att det i ett visst fall är möjligt att besluta om ett kontrollbesök som avser endast det ändamål som anges i andra stycket. Lagrådet föreslår att stycket inleds enligt följande.

Skatteverket får också besluta om kontrollbesök som avser endast det ändamål som anges i andra stycket ...

Vidare bör, i första stycket andra meningen, orden "bara" och "genomföras" byta plats med varandra.

42 kap. 8 a §

I paragrafen regleras vad Skatteverket får göra vid ett kontrollbesök avseende personalliggare.

Första stycket innehåller följande bestämmelse.

Skatteverket får vid kontrollbesök

1. begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet,
2. ställa frågor till den som beslutet om kontrollbesök gäller eller till en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten om
 - uppgifter eller avsaknad av uppgifter om personer i personalliggaren,
 - anställnings- och uppdragsförhållanden, eller
 - övriga arbetsförhållanden, och
3. granska personalliggare.

Enligt Lagrådets mening finns det i detta fall skäl att byta ut prepositionen "om" (efter "verksamheten") mot "beträffande" eller "rörande". Ordet "om" används på flera ställen i stycket. Genom bytet av preposition blir bestämmelsen lättare att läsa.

Vidare bör enligt Lagrådets mening ordet "eller" i andra strecksatsen i andra punkten bytas ut mot "och". I tredje strecksatsen bör, som en konsekvens av det, "och" bytas ut mot "samt".

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

I punkterna 2 och 3 anges att vissa bestämmelser ska tillämpas först en tid efter det att lagen har trätt i kraft respektive att vissa bestämmelser inte ska tillämpas på uppgifter som avser tid före ett visst datum.

Enligt Lagrådets mening bör bestämmelserna i punkten 2 anges i den ordning som de förekommer i lagen. Vidare bör uttrycket "den nya" användas bara om det finns behov av det i förtydligande syfte. Lagrådet föreslår att punkterna 2 och 3 utformas enligt följande.

2. Bestämmelserna i den nya 39 kap. 11 a § tredje stycket, den nya 11 b § andra stycket, 11 d, 12 a och 17 §§ och 50 kap. 3 § i den nya lydelsen ska dock tillämpas från och med den 1 juli 2027.
3. Bestämmelsen i 39 kap. 12 a § andra stycket tillämpas inte på uppgifter som avser tid före den 1 juli 2027.

När det gäller punkten 4 bör den kunna formuleras på ett sätt som bättre ger uttryck för vad som avses. Lagrådet föreslår att punkten utformas enligt följande.

4. Bestämmelserna i 66 kap. 27 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på beslut om omprövning som meddelas till följd av ett beslut om återbetalning av en utbetalning som har grundats på en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026.

Förslaget till lag om ändring i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

9 §

I paragrafen finns bestämmelser om vilka uppgifter en begäran om utbetalning ska innehålla. I ett nytt andra stycke läggs det till en bestämmelse om att uppgifterna ska lämnas på heder och samvete. Författningskommentaren till det stycket bör utvecklas med skrivningar om ändringens betydelse i förhållande till 15 kap. 10 § brottsbalken.

20 a §

I paragrafen finns bestämmelser om tredjemansförelägganden. Skatteverket får enligt första stycket förelägga vissa personer att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

I författningskommentaren anges vad begreppet rättshandling omfattar. Bland annat anges att en rättshandling inte endast omfattar skriftliga dokument. Ett skriftligt dokument är ofta snarast ett bevis på en rättshandling, och det kan ifrågasättas om det behöver förklaras vad som avses med en rättshandling. Lagrådet förordar att texten stryks.

22 §

I paragrafen finns bestämmelser om kostnadsränta.

I författningskommentaren sägs att kostnadsränta ska beräknas till och med den dag då återbetalning sker. I nästföljande mening anges att kostnadsränta ska beräknas till och med den dag då betalning senast ska ske. Meningarna framstår som motstridiga. Enligt Lagrådets mening skulle en enkel lösning vara att ordet "primärt" läggs till i den andra meningen efter orden "Kostnadsränta ska".

I kraftträdande bestämmelserna

I linje med vad som anförts i anslutning till motsvarande bestämmelser i förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen föreslår Lagrådet att punkten 2 utformas enligt följande.

2. Bestämmelserna i 22 § i den nya lydelsen och i 22 a § tillämpas första gången på beslut om återbetalning som har grundats på en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2026.

Förslaget till lag om ändring i lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik

Lagrådet hänvisar till de synpunkter som lämnats med anledning av förslaget till lag om ändring i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.